

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4 (2)

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA “AKT XIZMATLARI” TUSHUNCHASI VA ULARNING EKSPORT SALOHİYATI.....	14
Shermatov Sherzod Xotamovich	
RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	20
Amonov Mirzohid Tuymuratovich, Xodjayev Anvar Rasulovich	
TIJORAT BANKLARINING BYUDJET MABLAG’LARI HISOBIGA MOLIYALASHTIRILADIGAN LOYIHALARDAGI ISHTIROKINI KUCHAYTIRISH MEXANIZMLARI	26
Maxmudov Rahimjon Hamid o’g’li	
KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO’NALISHLARI.....	33
Shakirova Gulbaxor Sharipdjanovna	
YASHIL IQTISODIYOTGA O’TISHDA XORIJIY TAJRIBALAR TAHLILI VA UNI O’ZBEKISTON SHAROITIDA QO’LLASH IMKONIYATLARI	38
Ne’matova Mavsuma, Xolmamatov Diyorbek	
ВЛИЯНИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННУЮ АКТИВНОСТЬ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ	43
Буранова Лола Вахобовна	
ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМА КАК ФАКТОР ИНКЛЮЗИВНОГО И УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА: СТРУКТУРНЫЙ АНАЛИЗ И ПЕРСПЕКТИВЫ ТРАНСФОРМАЦИИ	54
Эшмуротов Дониёр Ихтиёр угли	
ZAMONAVIY MARKETING KONSEPSIYALARI ASOSIDA XIZMATLAR RAQOBATBARDOSHLIGINING USLUBIY JIHATLARI	60
Ostonaqulova Gulsaraxon Matyoqub qizi, Fayzullayeva Zamira Alijonovna	
XIZMAT KO’RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA SERVIS XAVFSIZLIGI INDEKSI: SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA	64
Shodmanova Zubayda Ubaydullayevna	
QURILISH FAOLIYATI SOHALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ILG’OR XORIJIY TAJRIBALARI	73
Xusanov Kamoliddin Xolmamat o’g’li	
INSON KAPITALI VA KADRLAR SALOHİYATINI BOSHQARISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI.....	73
Abdullo Sohobov	
O’ZBEKISTONDA URBANIZATSIYA JARAYONLARI JADALLASHUVI VA UNING HUDUDIIY XUSUSIYATLARI	84
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
KORXONALAR MOLIYAVIY HOLATINI MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI (MHXS) ASOSIDA BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	91
Xamidov Javoxir Shavkat o’g’li	
BIZNES JARAYONLARINI MONITORING QILISH TIZIMINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	95
Dadajonova Madina Ravshan qizi	
O’ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O’TISHNING MAKROIQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH (GDP, BANDLIK VA INVESTITSİYALAR KESIMIDA)	106
Hayitov Jamshid Xolboyevich	

INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	111
Mamatqulova Hafiza Bahodir qizi IPOTEKA BOZORI MUAMMOLARINING EMPIRIK TAHLILI VA ULARNI BARTARAF ETISH STRATEGIYALARI	118
Ollokulova Feruza Mansurovna, Safarova Dilrabo Baxriddin qizi MILLIY IQTISODIYOT RAQOBATIDA NAZARIY VA AMALIY QARASHLAR.....	122
Karimova Iroda Abdusattarovna KORPORATIV BANK XIZMATLARIGA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR HAMDA ZAMONAVIY BIZNES MODELLARNI JORIY ETISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	128
Qurbonov Abror Abdullayevich GREEN ECONOMY DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN AND INDONESIA: A COMPARATIVE STUDY	133
Ibrokhimova Iroda Ikromjon Kizi. Askolani. Javliyev Nuriddin Bektemir o'g'li AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA REKRUTING AGENTLIKLARINING O'RNI	142
Sherkulova Nodirabegim Baxordin qizi ФАКТОРЫ ТЕКУЧЕСТИ КАДРОВ И МЕХАНИЗМЫ УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА В СОВРЕМЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	148
Джураева Гузаль Шавкатовна BUDJET DAROMADLARI TARKIBIDAGI SOLIQLARNING ULUSHINI BOSHQARISH	156
Abduraxmonova Gulmira Sobir qizi RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AVTOSERVIS SHOXOBCHALARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH..... 161	
Marqayev Xurshid Aliqulovich THE ECONOMIC NATURE OF HUMAN CAPITAL AND ITS RECOGNITION IN ACCOUNTING AS AN OBJECT OF ECONOMIC ANALYSIS	165
Zafar Qodirov Abdivaxobovich O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH	170
Ibragimov G'ayrat Ablaqulovich. Tursunov Ozod Matlubovich Shukurova Nilufar Qahramonova IMPROVING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE SERVICES IN THE DIGITAL ECONOMY.....	175
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI MOLIVAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA INTEGRAL KO'RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	179
Aliyev Arslon Salom o'g'li A STUDY ON THE COLLABORATIVE MECHANISM OF DIGITAL ARCHIVES GOVERNANCE AND TALENT GOVERNANCE: AN ANALYSIS BASED ON JOB COMPETENCY, PERFORMANCE EVALUATION, AND ORGANIZATIONAL EFFECTIVENESS.....	184
Wang Biao USTAMA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARINING MAZMUNI VA UNI XALQARO STANDARTLARGA MUVOFIQ TAKOMILLASHTIRISH	190
Tashnazarova Dilfuza Samiddinovna INTEGRATSIYA SAMARADORLIGINI O'LGHASHNING METODOLOGIK MODEL VA INDIKATORLAR TIZIMI.....	195
Aliqulov Abbas Baxtiyor o'g'li XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA XIZMATLAR SIFATINI TAKOMILLASHTIRISH	202
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich MOLIVAVIY HISOBOTLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	207
Elomonov Dadaxon Ozodullayevich	

TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI.....	213
L.S. Azimova	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF IFRS AND FINANCIAL REPORTING	218
Tojiboyev Abdullajon Kamoliddin o'g'li	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIKNING HUQUQIY ASOSLARI.....	223
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
TURIZM KORXONALARIDA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY BOSHQARUV MEXANIZMLARI	227
Ergasheva Zarifa Baxtiyarovna	
CHO'L-YAYLOV CHORVACHILIGI MAJMUASI RIVOJLANTIRISH	232
Nurmanov Sherzod Xujayarovich	
KREDITORLAR REYTINGINI MASHINAVIY O'QITISHGA ASOSLANGAN BASHORATLASH ALGORITMLARI.....	237
Beknazarov Ulug'bek Zafar o'g'li	
MIKROIQTISODIYOTDA ISTE'MOLCHILAR XULQ-ATVORI VA TALAB SHAKLLANISHI OMILLARI	242
Raximov Azizbek Saliyevich	
OLIY TA'LIMNI MOLIALASHTIRISHNING ILG'OR XORIJIY Tajribasi: AQSH MISOLIDA.....	246
Kurbanov Baxodir Negmatullayevich	
O'ZBEKISTON TURIZM INDUSTRIYASINI BOSHQARISHDA INNOVATSION YONDASHUVLARNI JORIY ETISH USULLARI.....	250
Ashurova Shaxnoza Almasovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI	257
Sharipova Shahlo Istamovna	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA XIZMATLAR SIFATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	262
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZ QONIQLASHINI OSHIRISH MEXANIZMLARI: QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA	278
Aqsungul Usenova Tenel qizi, Qoraqalpoq davlat universiteti	
Dawletmuratov Adilbay Mirzaboyevich	
O'ZBEKISTONDA QANDOLAT MAHSULOTLARI BOZORINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI.....	283
Azlarova Munira Muhammad-Amin qizi	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI SHAKLLANTIRISH, RIVOJLANTIRISH VA KO'RSATKICHLARINI O'RGANISH.....	289
Bozorova Madina Raxmat qizi	
IMPROVING SERVICE QUALITY MONITORING IN SERVICE ENTERPRISES BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES.....	294
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
KREDITLASH MEXANIZMINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA UNING TARIXIY RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	299
Ortiqov Husan Usmonaliyevich	
O'ZBEKISTONDA QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORI MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI.....	304
Abdusalomov Ozodbek Baxtiyor o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA SERVIS XAVFSIZLIGI INDEKSI: SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA	311
Shodmanova Zubayda Ubaydullayevna	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI OSHIRISHDA AKT RIVOJLANISHINING O'RNI.....	315
Sadriddinov Ulug'bek Jaloliddin o'g'li	

QURILISH FAOLIYATI SOHALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI.....	322
Xusanov Kamoliddin Xolmamat o'g'li	
INSON KAPITALI VA KADRLAR SALOHİYATINI BOSHQARISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI	326
Abdullo Sohibov	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TIJORAT BANKLARIDA RISK-MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	331
Davronov Sanjar Ziyotovich	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BOSHQARUV QARORLARINI QABUL QILISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	336
Ashrapova Noilaxon Niyazxonovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI TAHLILI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	340
Ochilov Baxtiyor Muminjonovich	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF IFRS AND FINANCIAL REPORTING.....	346
Tojiboyev Abdullajon Kamoliddin ugli	
SIRKULYAR IQTISODIYOTGA O'TISH: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR	351
Astanakulov Olim Tashtemirovich	
Muxammad Id Balbaa (Muhammad Eid Balbaa)	
Habibe Elif Kutlugun (Habibe Elif Kutlugun)	
GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI FONIDA EKOLOGIK SIYOSAT VA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI	357
Xamzayev Abdushukur Xudoyqulovich	
INTERNATIONAL MARKETING STRATEGIES FOR UZBEKISTAN'S TEXTILE INDUSTRY: CHALLENGES, OPPORTUNITIES, AND ECONOMETRIC EVIDENCE	362
Aziz Kurbanovich Abdullaev	
Sarvarbek Allayev Erkin ugli	
Shavkat Asrolovich Ruziev	
DIRECTIONS FOR TOURISM DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES	369
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
TEMIR YO'L TRANSPORTIDA SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI TAHLILI ("O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AJ MISOLIDA).....	373
Barotov Baxtiyor Vaxobovich	
CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI	377
Muxitdinova Kamola Alisherovna	
TRANSPORT LOGISTIKASIDA TAVAKKALCHILIKLARNI SUG'URTALASH: O'ZBEKISTON VA AQSH TAJRIBASI ASOSIDA TAQQOSIY TAHLIL.....	381
Jabborov Islom Xusan o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY SALOHİYATINI BARQAROR BOSHQARISH	385
Xayrullayev Shaxram Yunus o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SERVIS KORXONALARIDA XIZMATLAR SIFATI BOSHQARUVINING ZAMONAVIY MODELLARI	392
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
BIZNES JARAYONLARI MONITORINGI SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI.....	398
Dadajonova Madina Ravshan qizi	
SIRKULYAR IQTISODIYOT KONSEPSIYASINI AMALGA OSHIRISHNI BAHOLASH KO'RSATKICHLARINI (INDIKATORLARINI) SHAKLLANTIRISH.....	403
Sharifxo'jayeva Xonzodaxon A'lo qizi	

TURIZM QISHLOQLARINI SHAKLLANTIRISH MEZONLARI VA INDIKATORLARI TIZIMI	408
Xudaynazarova Dilorom	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BOSHQARUV VA BOSHQARUV HISOB TIZIMINING AMALIYOTI: MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	416
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
DAVLAT XARIDLARI JARAYONIDA XAVFLARNI IDENTIFIKATSIYA QILISH, TASNIFLASH VA RISKKA ASOSLANGAN ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH	421
Meliboyev Askar Eshmuratovich	
DEVELOPING GARMENT MANUFACTURING STRATEGY IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION	426
Mahbuba Rahmonova	
Feruza Mansurovna Ollokulova	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSIIYA SIYOSATINING IQTISODIY AHAMIYATI	430
Bakhit Mambetnazarov	
Atabek Tureev	
SOLIQ TUSHUMLARI VA MAJBURIY AJRATMALARNING DAVLAT MOLIVASIDAGI O'RNI: 2020-2025 YILLAR TAHLILI VA ISTIQBOL	434
Olimov Shukurulla Dilshodjon o'g'li	
ФАКТОРЫ ТЕКУЧЕСТИ КАДРОВ И МЕХАНИЗМЫ УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА В СОВРЕМЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ УЗБЕКИСТАНА	439
Джураева Гузаль Шавкатовна	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	447
Mamirov Zamir Uzoq o'g'li	
XORIJIY TO'G'RIDAN-TO'G'RI INVESTITSIYALARNI JALB ETISHDA O'ZBEKISTON TAJRIBASI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR	453
Xatamov Nurbek Ochilidievich	
DAVLAT BYUDJETI XARAJATLARI HISOB VA TAHLILINING AMALDAGI TIZIMI	458
Ostonokulov Azamat Abdurkarimovich	
Tursinbaev Gafur Jolmurzaevich	
MOLIVAVIY HISOBOTLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	464
Elomonov Dadaxon Ozodullayevich	
СТРАХОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ СНИЖЕНИЯ ФИНАНСОВЫХ ПОТЕРЬ ОТ НЕПРЕДВИДЕННЫХ РИСКОВ, ОКАЗЫВАЮЩИХ ВЛИЯНИЕ НА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКУЮ ПРИБЫЛЬ (ДОХОД)	470
Азимжон Мелиев Муродулло угли	
A STUDY ON THE COLLABORATIVE MECHANISM OF DIGITAL ARCHIVES GOVERNANCE AND TALENT GOVERNANCE: AN ANALYSIS BASED ON JOB COMPETENCY, PERFORMANCE EVALUATION, AND ORGANIZATIONAL EFFECTIVENESS	475
Wang Biao	
SANOAT KORXONALARI INNOVATION SALOHİYATINI BAHOLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	481
Bahodirov Shohruh Bahodir o'g'li	
QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORINI TARTIBGA SOLISHNING XALQARO TAJRIBASI	488
Mallabayev Jobir Baxtiyorovich	
ANALYSIS OF THE FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY REPORTS OF OOO SAM TRADING STROY	493
Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
WAYS TO IMPROVE THE USE OF FOREIGN EXPERIENCE IN THE TRANSPORT	

Musayeva Shoirazimovna FOUNDATIONS FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TRANSPORT LOGISTICS IN UZBEKISTAN	507
Muradov Alisher Kurbanbaevich DAVLAT MULKINI BOSHQARISHNING INNOVATSION VA RAQAMLI MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	513
Musurmonqulov Muhammad Ural o'g'li KORXONALARNING INVESTITSIIYA FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH: NAZARIYA VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR INTEGRATSIYASI.....	521
No'monjonova Muazzam Mahbubjon qizi KORXONALARDA DEBITORLIK VA KREDITORLIK QARZLARNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	526
Mirzaev Ozod Furkatovich INVESTITSIIYA LOYIHALARINI MOLIIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH: GIDROENERGETIKA SEKTORI MISOLIDA	531
Xusanov Shaxbozbek Shuxratjon o'g'li ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ В КРАУДФАНДИНГЕ: БЛОКЧЕЙН, ИИ И БУДУЩЕЕ ИНВЕСТИРОВАНИЯ	538
Хамидова Фаридахон Абдулкарим кизи Каримова Азиза Аъзамиддин кизи BANK TIZIMIDA QO'LLANILADIGAN RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING TURLARI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	545
Ollokulova Feruza Mansurovna Xursanova Shaxnoza Anvar qizi TA'LIM MUASSASALARIDA QO'SHIMCHA TA'LIM XIZMATLARINI BOSHQARISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI	549
Safarova Kamola Shuxrat qizi QASHQADARYO VILOYAT MINTAQASINING IQTISODIY XAVFSIZLIK DARAJASI VA UNI BAHOLASH USLUBIYATI	553
Nurxonov Komiljon Tovkarayevich AYOLLARGA NISBATAN ZO'RAVONLIKNING IQTISODIY OQIBATLARI VA UNI KAMAYTIRISHNING BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI.....	562
Feruza Bahodirxonovna Ibragimova ИНВЕСТИЦИОННЫЙ И ИННОВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ: СТРУКТУРНЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ И НОВЫЕ ИСТОЧНИКИ РАЗВИТИЯ.....	567
Насиров Дилшод Фархадович Асадов Амалжон Мехрожевич Ахматов Алинур Дилшодович ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ	572
Насиров Дилшод Фархадович Хамраева Севара Мамуржановна Бахтиярова Алтынгул Бахтияровна INVESTITION JOZIBADORLIKKA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	579
Mamatqulova Hafiza Bahodir qizi ЦИФРОВЫЕ ПЛАТФОРМЫ КАК НОВАЯ ФОРМА ОРГАНИЗАЦИИ БИЗНЕСА – ЭВОЛЮЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ И ИНСТИТУЦИИ.....	586
Рахмонов Хумоюн Рустамжон угли XORIIY BANKLARNING YANGI BOZORLARGA KIRISH STRATEGIYALARI VA ULARNING MILLIY BANK TIZIMLARIGA TA'SIRI ("IOTEKA-BANK" AKSIYADORLIK TIJORAT BANKI MISOLIDA)	598
Kadirov Vaxid Marimbayevich Rajabboyeva Asaxon Mahmud qizi OECD VA YEVRPA ITTIFOQI MAMLAKATLARIDA BILVOSITA SOLIQQA TORTISH TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI VA O'ZBEKISTONDA UNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	605
Tuxliyev Bozor Karimovich Dusiyarov Sherzod Xolmuratovich JISMONIY TARBIYANING INSON SALOMATLIGINI MUSTAHKAMLASHDAGI ROLI	614
Abdilaxatov Zafar Abdigapirovich	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ СТРУКТУРЫ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ ТАМОЖНИ	621
Ли Ирина Валентиновна	
JAHON IQTISODIYOTIDA O'ZBEKISTONNI TUTGAN O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	627
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
OBODONLASHTIRISH XIZMATLARI IJTIMOYIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	633
Hayitov Jamshid Xolvoyevich	
Ibragimova Gulhayo Nuriddin qizi	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI TAHLILI	638
Hamroyeva Sabina Ismoil qizi	
EXPLORATION OF TOURISM FLOW GENERATING IN SAMARKAND UNDER THE BACKGROUND OF DIGITAL ECONOMY	644
Jie YANG	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ОЗДОРОВИТЕЛЬНОГО ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ.....	651
Усманова Дилъфруз Каршиевна	
YASHIL ISTE'MOL XULQ-ATVORINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI VA STRATEGIK ISTIQBOLLARI	656
Ishmuratov Baxodir Xusanovich	
O'ZBEKISTONDA INFLYATSIYA VA FOIZ SIYOSATINING BANK KREDITLARIGA TA'SIRI	661
Ibragimova Saule Orinbaevna	
IJTIMOYIY HIMOYA TIZIMI SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA IJTIMOIY-IQTISODIY KO'RSATKICHLARNING ROLI: STATISTIK YONDASHUV	665
Qurbonboyev Abdulla Mansur o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INFLYATSIYAGA QARSHI KURASH DASTURINI AMALGA OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	671
Murtazayev Ulug'bek Abdusalom o'g'li	
XARAJATLAR HISOBINI YURUTISHNING ZAMONAVIY USULLARI TAHLILI	675
Xasanov Baxodir Akramovich	
Yo'ldiyev Oybek Ulug'bek o'g'li	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY RISKLARINI KOMPLEKS BAHOLASH METODOLOGIYASI	683
Baymuratova Gulirayxon Tursunbayevna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISH.....	688
Ibragimov Husen Ismailovich	
KONSALTING XIZMATLARINING RIVOJLANISH EVOLYUTSIYASI VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI	692
Ermamatova Shoxsanam Ermamat qizi	
GLOBAL BRANDING VS. LOCAL BRANDING: STRATEGIC TRADE-OFFS IN INTERNATIONAL MARKETING	698
Aziz Kurbanovich Abdullaev	
Mamasolieva Kamila	
Akhmedova Zaynabkhon Khayrullo qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSIYA MUHITINI YAXSHILASH MEKANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	706
Xatamov Nurbek Ochildiyeievich	
TIJORAT BANKLARINING SAMARADORLIGIGA TA'SIR QILUVCHI MAKRO VA MIKROIQTISODIY KO'RSATKICHLARNI EKONOMETRIK TAHLILI	711
Nabixojayeva Maxfuza Ulug'bekovna	
AGROKLASTERLARDA MAHSULOT (ISH, XIZMAT)LARNI SOTISH JARAYONLARI AUDITINING AMALIYOTI.....	717
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA DASTURIY BYUDJETLASHTIRISHNI JORIY ETISHNING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI	723
Umidjon Abdullajonov	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ПРОБЛЕМНЫМИ КРЕДИТАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	730
Избосаров Бобуржон Бахриддинович	
Ахмедова Улмасой Хусан кизи	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИНАНСОВОЙ	

ПОДДЕРЖКИ ПРИВЛЕЧЕНИЯ БЕДНЫХ СЕМЕЙ К ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВУ	736
Ережепов Кууанышбай Жиенбай улы	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SANOAT KORXONALARI	
RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIR ETUVCHI ICHKI VA TASHQI OMILLAR TASNIFI.....	741
Jalolov Abbosxon Ravshanxon o'g'li	
BYUDJET TASHKILOTLARIDA ASOSIY VOSITALAR HISOBINI	
MODERNIZATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	747
Ruziyev Shavkatjon Faxridinovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLIVAVIY TA'MINLASHNING XORIJIY TAJRIBASI.....	756
Aymurzaeva Gulnaz Puxarbaevna	
YER-SUV RESURLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR	
VA SUN'IY INTELEKTNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	762
Rustamov Umidjon Xayitboyevich	
GEOSIYOSIY NOANIQLIK SHAROITIDA TA'MINOT	
ZANJIRLARINI BOSHQARISHNING INNOVATSION MODELI	767
Nodir Xidirov G'iyosaliyevich	
Sarvinovxon Lutfullayeva Azizxon qizi	
NEFT-GAZ SANOATIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN	
FOYDALANISHNING XALQARO TAJRIBASI	775
Mallayev Sirojiddin Eshdavlatovich	
AGROKLASTERLAR RIVOJLANISHNING INSTITUSIONAL-IQTISODIY NAZARIY MODELI	781
O'rinboyev Ulug'bek Otabekovich	
ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ CSR В СИСТЕМУ УСТОЙЧИВОГО	
КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	789
Идиева Наргиза Олимовна	
Норова Саломат Юсуповна	
KORXONALARNING INVESTITSIYA FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH:	
NAZARIYA VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR INTEGRATSIYASI.....	797
No'monjonova Muazzam Mahbubjon qizi	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВЗАИМОСВЯЗИ	
БЕРЕЖЛИВОСТИ И ИННОВАЦИЙ.....	803
Аллаберганов Закир Гаирович	
"YASHIL IQTISODIYOT" BARQAROR RIVOJLANISHNING	
MUHIM YO'NALISHI SIFATIDA (YEVIROPA ITTIFOQI MISOLIDA)	809
Sharifxodjayev Shavkat Oqilovich	
Achilova Shirin Shavkat qizi	
DON MAHSULOTLARI KORXONALARIDA RESURLARDAN	
FOYDALANISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	815
Aipova Iroda Ikramovna	
DON MAHSULOTLARI SANOATIDA EKOLOGIK VA IQTISODIY	
SAMARADORLIKNI UYG'UNLASHTIRISH.....	820
Aipova Iroda Ikramovna	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KO'P KVARTIRALI UY-JOY FONDIGA	
XIZMAT KO'RSATISH TIZIMINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH	826
Najmiddinov Sherzod Qiyomiddin o'g'li	
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
ENERGETIKA INFRATUZILMASINING HUDUDIY RIVOJLANISH VA IJTIMOY TENGLIKKA TA'SIRI.....	831
Babajanova Dilfuza Abdurasulovna	
SANOAT KORXONALARIDA QAROR QABUL QILISH JARAYONLARIGA SUN'IY INTELEKT	
TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH SAMARADORLIGI.....	836
Xusanova Malohat Mingnorovna	
АНАЛИЗ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЕКТАМИ И ПРОГРАММАМИ	
СТРАТЕГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ООО «YANGI ZAMON TUHFASI»	842
Шавкатов Шохаббос Шухрат угли	
O'ZBEKISTON MISOLIDA LOMBARD SEKTORI MOLIVAVIY	
KO'RSATKICHLARI VA HISOB AMALIYOTI.....	854
Maksud Zaxirov	
IQTISODIY O'SISH VA O'ZBEKISTONNING YAIM DARAJASI.....	859
Nurova Farog'at Salohiddin qizi	

MINTAQAVIY MEHNAT BOZORI - XALQARO MEHNAT BOZORINING BIR QISMI SIFATIDA	864
Ismatova Shoxsanam Abdulaziz qizi	
DIGITAL INTERNATIONAL MARKETING: PROMOTION WITHOUT BORDERS (Rapid entry into foreign markets on a minimal budget using social media, influencers, and marketplaces (Amazon, AliExpress))	869
Abdullaev Aziz Kurbanovich	
Azimov Khumoyun Khamid ugli	
Pardayev Xhusniddin Jakhongir ugli	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDA NOSTANDART BANDLIK SHAKLLARIDAN FOYDALANISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	878
Fayzullayev Nurulla Baxromovich	
TIBBIYOT TIZIMINI MOLIALASHTIRISHNING YANGI YECHIMLARI.....	885
Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
BANKLAR INNOVATSION FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISHDA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMINING O'RNI	888
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIALASHTIRISH MANBALARI TAHLILI.....	893
Nazirova Sayyora Baxtiyorovna	
Ergasheva Komila To'ra qizi	
MAHALLALARDA TADBIRKORLIK EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISHDA INSTITUTSIONAL ISLOHOTLARNING METODOLOGIK MODEL 897	
Sharopova Nafosat Radjabovna	
SANOAT KORXONALARIDA LOGISTIKA TIZIMINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH	904
Shoyimov Sarvar Qahramon o'g'li	
БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ В СИСТЕМЕ КОРПОРАТИВНОГО КОНТРОЛЯ В УСЛОВИЯХ «ЗЕЛЕННОЙ» ЭКОНОМИКИ	908
Эргашева Шахло Тургуновна	
ISHLAB CHIQUVCHILIK ORTIQCHALIGI VA ISTE'MOLCHI ORTIQCHALIGI	915
Ortiqov G'anisher Xudoyberdi o'g'li	
Xo'jaqulov Hasan Dilshod o'g'li	
РАЗВИТИЕ БЕЗНАЛИЧНЫХ ПЛАТЕЖЕЙ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СФЕРЫ УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	920
Ишонкулова Феруза Асатовна	
O'ZBEKISTON MEHMONXONA XO'JALIKLARIDA BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDIT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	926
Asqarova Lobarxon Usmanjanovna	
KORPORATIV BIRLASHISHLAR VA QO'SHIB OLISHLAR: NAZARIY ASOSLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	930
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Xolmurodova Sevara Asqarovna	
MAMLAKATIMIZ QISHLOQ XO'JALIGIDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING ZAMONAVIY BOSHQARUVI	936
Siddiqov Zoxid Tulkunovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IQTISODIY MEKANIZMNING QIYMATNI BAHOLASH VA NARX SHAKLLANISHIGA TA'SIRINI KUCHAYTIRISH	941
Rasulev Alisher Fayziyevich	
Oxunova Oygul Usmonjon qizi	
THE ROLE OF COUNTRY-OF-ORIGIN EFFECT IN CONSUMER PURCHASING DECISIONS	950
Matrizayev Sarvarbek Anvar o'g'li	
Abdurakhmonov Javlonbek Ravshan o'g'li	
Aziz Kurbanovich Abdullaev	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИННОВАЦИОННОГО УПРАВЛЕНИЯ И ПРОГНОЗИРОВАНИЕ РАЗВИТИЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА (НА ПРИМЕРЕ КАШКАДАРЬСКОЙ ОБЛАСТИ)	960
Эргашев Гайрат Уралович	
YOSH YENGIL ATLETIKACHILARNING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH	965
Abdilaxatov Zafar Abdigapirovich	

YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	972
Zakirov Mir Timur Zakir o'g'li	
HUDUDLARNI IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDAGI NOMUTANOSIBLIK LARNI	
BAHOLASH: KOGNITIV VA EKONOMETRIK MODELASHTIRISH YONDASHUVI.....	976
Madaminov Sardorbek Qadamovich	
KICHIK VA O'RTA BIZNES SUBYEKTLARINI SEGMENTLASH ORQALI	
MOLIYALASHTIRISH MODEL.....	981
Annaklichev Saxi Saparmuxamedovich	
TURIZM TURLARINI DIVERSIFIKATSIYALASH JARAYONLARINI BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA	
OMILLAR TA'SIRINI BAHOLASHDA TAHLIL METODOLOGIYALARINING QO'LLANILISHI	986
Saidova Dilfuza Abdufattohova	
O'ZBEKISTONDA TELEKOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI RIVOJLANISHI VA ALOQA	
KORXONALARI MOLIYAVIY FAOLIYATINING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI.....	995
Ismailov Xusanboy Mahammadqosim o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING TASHQI SAVDO FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH	
MANBALARI	1002
Ismailov Erkin Faxretdinovich	
IQTISODIYOTDA DAVLAT ISHTIROKINI QISQARTIRISH KONTEKSTIDA TIJORAT FAOLIYATI BILAN	
SHUG'ULLANADIGAN VA RAQOBAT RIVOJLANGAN SOHALARDA DAVLAT MUASSASALARINI	
ISLOH QILISH: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	1006
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
MICE TURIZMINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY TAJRIBANI O'RGANISH VA O'ZBEKISTON	
SHAROITIDA QO'LLASH TAMOIYILLARI	1013
Fayyoza Xalimova Nafasovna	
JIZZAX VILOYATIDA OLIY TA'LIM XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASH TIZIMINING SHAKLLANISHI	
VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI IQTISODIY TAHLILI	1018
Saloxitdinov Sherzod Farxodovich	
STRATEGIK TARMOQLARDA IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TAHDIDLAR, INNOVATSION	
TEXNOLOGIYALAR VA JAHON TAJRIBASI.....	1024
Xushboqova Kamola Rustam qizi, Dilfuza Xamzayeva	
TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH	1029
Zaripova Sayohat Zafarovna	
INTERNATIONAL MARKETING STRATEGIES FOR UZBEKISTAN'S TEXTILE INDUSTRY:	
CHALLENGES, OPPORTUNITIES, AND ECONOMETRIC EVIDENCE.....	1034
Aziz Kurbanovich Abdullaev, Sarvarbek Allayev Erkin ugli, Shavkat Asrolovich Ruziev	
YANGI O'ZBEKISTONDA MA'NAVIY MADANIYATNING RIVOJLANISHI.....	1041
Qodirova Shahodat G'aybullayevna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA SHARIAT TAMOIYILLARIGA ASOSLANGAN BANKLAR FAOLIYATINI	
TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH AMALIYOTI ("TRASTBANK" XAB MISOLIDA)	1048
Sayfullayev Sirojiddin Soli o'g'li	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI OSHIRISHNING INTEGRATSIYALASHGAN MEXANIZMLARI	
(NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA).....	1055
Gulyamov Ulug'bek G'afurovich	
BUDJET TIZIMIDA JISMONIY SHAXSLARDAN UNDIRILADIGAN SOLIQ TUSHUMLARINI	
PROGNOZLASHTIRISHNING EKONOMETRIK YONDASHUVLARI	1059
Babayev Shavkat Bayramovich	
ELEKTRON TIJORATNI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH	
MASALALARI	1067
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	

BOJXONA YIG'IMLARINING UNDIRILISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARDAN SAMARALI FOYDALANISH.....	1072
Jurayev Jonibek Javliyevich	
DAVLAT MOLIVASINI RAQAMLASHTIRISH VA FISKAL SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING XORIJIY TAJRIBASI.....	1078
Berdibekov Adhamjon Ilhomjon o'g'li	
DAVLAT MOLIVAVIY NAZORATI TIZIMI SAMARADORLIGINI XALQARO BAHOLASH.....	1083
Ashirov Jasur Dilshod o'g'li	
BANK XIZMATLARI KO'RSATISH MEZONLARINI ANIQLASH VA ULARNI BAHOLASH.....	1088
Avazbek Jo'rayev	
TIJORAT BANKLARIDA CHAKANA BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	1094
Umarova Lola Erkinovna	
REMOTE PREVENTION AND CORRECTION OF SPINAL DISORDERS IN OFFICE WORKERS VIA TELEGRAM BOT: RESULTS OF A PILOT STUDY.....	1101
David Kalendarev	
MODERN APPROACHES TO IMPROVING MANAGEMENT ACCOUNTING IN COMMERCIAL BANKS.....	1107
Soatov Farhod Komiljon oglu	
O'ZBEKISTONDA ALTERNATIV MA'LUMOTLAR ASOSIDA KREDIT RISKINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY MODELLARI.....	1115
Lazizbek Ravshanov Baxtiyor o'g'li	
DAVLAT XARIDLARIDA RAQAMLI NAZORAT VA SUN'IIY INTELLEKT ISHTIROKI.....	1121
Abdullaeva Nigora Kilichbekovna	
MEHNAT BOZORI RIVOJLANISH DINAMIKASINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA).....	1127
Islomov Bobur Bahodir o'g'li	
SELYULOZA-QOG'UZ ISHLAB CHIQUARISH KORXONALARIDA MEHNAT HAQI HISOBINING AMALDAGI HOLATI VA XUSUSIYATLARI.....	1133
Nomozov Ilhomjon Ziyodullo o'g'li	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASIDA TADQIQOT VA ISHLANMA XARAJATLARI HISOBINI HUIJATLASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	1136
Ishanqulov Izzatilla Nurillayevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XALQARO VA ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLARI.....	1140
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING TA'LIM JARAYONIGA TA'SIRI VA ULARDAN FOYDALANISH BILAN BOG'LIQ BA'ZI MASALALAR.....	1146
Ernazarov Narmet Saparbayevich	
MEHNAT UNUMDORLIGI VA RESURSLAR SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	1150
Artiqova O'g'iljon Zafar qizi	
TIJORAT BANKLARIDA DAROMAD VA XARAJATLAR AUDITINI REJALASHTIRISH: ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'LLARI.....	1158
Toshimov Azizbek Hakimovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TOMONIDAN INVESTITSIIYA LOYIHALARINI MOLIVALASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	1162
Qurbonov Nuriddin Ro'ziqulovich	
"YASHIL" BUXGALTERIYA HISOB: IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI MASALALAR.....	1168
Ergasheva Muqaddas Shuhratovna	

THE EFFECTIVENESS OF GREEN BONDS ISSUED BY BANKS IN FACILITATING THE LOW-CARBON TRANSITION OF ECONOMY	1172
Akmal Palvanov, Alisher Kalandarov	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA UZLUKSIZ AUDIT ALGORITMI VA INTEGRATSIYALASHGAN AUDIT PLATFORMASINI YARATISH.....	1182
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
THE INTEGRATION OF SUSTAINABLE EDUCATION AND SKILLS INTO UNIVERSITY CURRICULA: A CATEGORISATION ANALYSIS OF TOP 100 UNIVERSITIES IN THE IMPACT RANKINGS 2025	1186
Raxshona Nabibullayeva	
O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNI BARQAROR RIVOJLANISH VOSITASI SIFATIDA RIVOJLANTIRISH.....	1194
Shakobir Ashirboyev	
YASHIL MOLIYALASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODLARI.....	1204
Mamayusupova Shahina Ulug'bek qizi	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA BOZOR MUNOSABATLARINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI.....	1210
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
GEOAXBOROT TIZIMLARI (GAT) ORQALI MEROS TURIZMINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASI	1216
Qilichov Muhiddin Husniddin o'g'li	
МАРКЕТИНГ ТУРИСТИЧЕСКИХ УСЛУГ: СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ, ИНСТРУМЕНТЫ И СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ	1224
Усманова Зумрад Исламовна	
O'ZBEKISTON FARMATSEVTIKA MAHSULOTLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQOTLARINING AHAMIYATI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	1228
Alimxodjayeva Nargiza Elshodovna, Nurullayev Ilyosbek Xajiabdulla o'g'li	
AVTOTRANSPORT XIZMATLARI SAMARADORLIGINI ANIQLASH YO'LLARI HAMDA UNING OBYEKTIV ZARURATI	1235
Raximov Azamat Hamroqulovich	
MEVA MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA ASOSIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINING TAHLILI	1239
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	
MEHMONXONA XO'JALIGI SUBYEKTLARIDA INSON RESURLARINI BOSHQARISH JARAYONLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	1243
Gulomqodirova Ma'mura Saydumarxon qizi	
MUSOBAQA DAVRIDA MALAKALI MARKAZ O'YINCHILARINING HUJUM TEXNIKASINI TAKOMILLASHTIRISH USLUBIYATI	1250
R.O. Obloberdiyeva	
ЦИФРОВЫЕ ФИСКАЛЬНЫЕ РЕФОРМЫ И СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ: ПРИМЕР МОДЕРНИЗАЦИИ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	1258
Буранова Лола Вахобовна	
Шодиев Олимжон Абдурахмонович	
NAQD PULSIZ HISOB-KITOBARNING SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI.....	1265
Raximova Shaxlo Rajapb o'g'li	
XUSUSIY TIJORAT BANKLARIDA RESURS BAZASINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH VA KAPITAL YETARLILIGINI TA'MINLASHDA XALQARO TAJRIBALAR	1271
Ibragimov Xamidbek Jumaniyazovich	
XIZMATLAR SOHASI RIVOJLANISHINING IQTISODIY MOHIYATI, TAMOIYILLARI VA HUDUDIY XUSUSIYATLARI.....	1276
Abikayumov Bekzod Turdiniyozovich	

BUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI AUDIT O'TKAZISH JARAYONINING USLUBIY TAHLILI	1281
Saitmuratov Saitmurat Masharip o'g'li	
HUDUDLARDA ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION SALOHIYATDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI.....	1287
Alieva Mahbuba Toychievna	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLILIGINI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI (AGROBANK ATB MISOLIDA)	1292
Sattorova Nasiba G'anijon qizi	
TOMORQA YERLARIDAN YANADA SAMARALI FOYDALANISHNING YO'NALISHLARI (AUTSORSING XIZMATINI KO'RSATISH MISOLIDA).....	1300
Komiljon Qo'ziyev	
Olimjon Xamrayev	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ТУРИЗМ КАК СКВОЗНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ.....	1305
Азимова Ш. Т.	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MEHNAT RESURSLARI SALOHIYATIDAN SAMARALI FOYDALANISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1311
Xushvaqto'v Shuhrat Abduraufovich	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIMINING "OMMAVIYLASHUV" DAVRI: MIQDORIY KENGAYISH, SIFAT OMILLARI VA YASHIRIN XATARLARNING STATISTIK TAHLILI (2016–2025)	1317
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
UY-JOY FONDINI BOSHQARISH VA RAQAMLI IQTISODIYOT	1324
Inoyatova Durdona Shoxaydarovna	
OLIJ TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIJ RESURLARNI BOSHQARISH YO'LLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1334
Islomov Bobur Zarifjon o'g'li	

OLIIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY RESURSLARNI BOSHQARISH YO'LLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Islomov Bobur Zarifjon o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil tadqiqotchisi

E-mail: boburislomov61@gmail.com

ORCID: 0009-0000-0554-9578

Annotatsiya. Mazkur maqolada oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni boshqarish tizimining nazariy asoslari, hozirgi holati va uni takomillashtirish yo'llari tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi davlat va nodavlat oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni shakllantirish, taqsimlash va samarali boshqarish mexanizmlarini o'rganish, mavjud muammolarni aniqlash hamda amaliy takliflar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqotda qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish usullaridan foydalanildi. Tadqiqot natijalari O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy boshqaruvning markazlashganligi, natijadorlikka asoslangan moliyalashtirish tizimining to'liq joriy etilmagani hamda moliyaviy shaffoflikni yanada oshirish zarurati asosiy masalalar sifatida namoyon bo'layotganini ko'rsatadi. Xulosa sifatida raqamli texnologiyalarni joriy etish, endowment fondlarini rivojlantirish va moliyaviy mustaqillikni kuchaytirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: moliyaviy resurslar, oliy ta'lim muassasalari, byudjet moliyalashtirish, nodavlat ta'lim, natijadorlikka asoslangan moliyalashtirish, endowment fondi, moliyaviy boshqaruv, davlat-xususiy sheriklik, moliyaviy mustaqillik, raqamli iqtisodiyot.

Abstract. This article analyzes the theoretical foundations, current state, and ways of improving the financial resource management system in higher education institutions. The purpose of the study is to examine the mechanisms for forming, distributing, and effectively managing financial resources in public and private higher education institutions, identify existing problems, and develop practical proposals. Comparative analysis, a systematic approach, and statistical data analysis methods were used in the research. The results show that the centralization of financial management in Uzbekistan's higher education institutions, the incomplete implementation of a performance-based funding system, and the need to further improve financial transparency are the key issues. In conclusion, recommendations have been formulated on the introduction of digital technologies, the development of endowment funds, and the strengthening of financial independence.

Keywords: financial resources, higher education institutions, budget financing, non-state education, performance-based funding, endowment fund, financial management, public-private partnership, financial independence, digital economy.

Аннотация. В данной статье анализируются теоретические основы, современное состояние и пути совершенствования системы управления финансовыми ресурсами в высших образовательных учреждениях. Цель исследования состоит в изучении механизмов формирования, распределения и эффективного управления финансовыми ресурсами в государственных и негосударственных высших образовательных учреждениях, выявлении существующих проблем и разработке практических предложений. В исследовании использованы методы сравнительного анализа, системного подхода и анализа статистических данных. Результаты исследования показывают, что централизация финансового управления в высших образовательных учреждениях Узбекистана, неполное внедрение системы финансирования, основанной на результативности, а также необходимость дальнейшего повышения финансовой прозрачности выступают в качестве ключевых вопросов. В заключение разработаны рекомендации по внедрению цифровых технологий, развитию эндаумент-фондов и укреплению финансовой самостоятельности.

Ключевые слова: финансовые ресурсы, высшие образовательные учреждения, бюджетное финансирование, негосударственное образование, финансирование, основанное на результативности, эндаумент-фонд, финансовое управление, государственно-частное партнёрство, финансовая самостоятельность, цифровая экономика.

KIRISH

Bugungi kunda oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy barqarorligi nafaqat ularning raqobatbardoshligini ta'minlash, balki mamlakatning intellektual salohiyatini rivojlantirishda ham muhim omil hisoblanadi. Jahon amaliyoti shuni ko'rsatadiki, moliyaviy resurslarni samarali boshqarish imkoniyatiga ega bo'lgan universitetlar ilmiy tadqiqotlar, ta'lim sifati va xalqaro hamkorlik yo'nalishlarida yuqori natijalarga erishmoqda.

So'nggi yillarda O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini izchil takomillashtirishga qaratilgan keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda. 2017–2024-yillar davomida oliy ta'lim muassasalari soni ikki baravarga oshdi, davlat grantlari hajmi sezilarli darajada kengaytirildi hamda xorijiy universitetlar bilan hamkorlik yo'lga qo'yildi. Shu bilan birga, oliy ta'lim muassasalari faoliyati samaradorligini oshirishni talab etuvchi ayrim tashkiliy va moliyaviy boshqaruv masalalari dolzarbligicha qolmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni boshqarish masalasi xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan turli jihatlardan o'rganilgan.

Xorijiy tadqiqotchilardan Johnstone D.B. [1] universitetlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlashda daromad manbalarini diversifikatsiya qilishning ahamiyatini asoslab bergan va "xarajatlarni taqsimlash" (cost-sharing) konsepsiyasini ilgari surgan. Massy W.F. [2] oliy ta'lim muassasalarida resurslarni taqsimlashning samarali modellarini taklif qilib, aktivlarga asoslangan budjetlashtirish tizimini ishlab chiqqan. Slaughter S. va Rhoades G. [3] "akademik kapitalizm" nazariyasi doirasida universitetlarning bozor mexanizmlariga integratsiyalashuvini va nobudjet daromadlarni kengaytirishning ahamiyatini o'rgangan.

MDH davlatlari olimlari va tadqiqotchilari tomonidan oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish, xarajatlarni rejalashtirish hamda resurslardan samarali foydalanish masalalari o'rganilgan [4]. Belyakov S.A. tahriri ostidagi tadqiqotlarda oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirish modellarining afzalliklari va cheklovlari tahlil qilingan [5].

Mahalliy va normativ manbalarda davlat-xususiy sheriklik, moliyaviy mustaqillik, davlat granti asosida moliyalashtirish hamda oliy ta'lim muassasalarining iqtisodiy faoliyatini takomillashtirish masalalari yoritilgan [6; 7; 8]. Ushbu manbalarda oliy ta'lim muassasalarining moliyaviy mustaqilligini bosqichma-bosqich kengaytirish, budjet va nobudjet mablag'lardan samarali foydalanish hamda natijadorlikka asoslangan boshqaruv elementlarini joriy etish zarurligi asoslab berilgan.

Nodavlat oliy ta'lim muassasalari soni 2017-yildan beri sezilarli darajada o'sdi. Hozirgi kunda ularning moliyaviy resurslari asosan ta'lim to'lovlari, qo'shimcha xizmatlar va investitsiya mablag'lari hisobidan shakllanmoqda [9].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Qiyosiy tahlil metodi — davlat va nodavlat oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy boshqaruv tizimlarini, shuningdek, O'zbekiston va xorijiy davlatlar tajribasini solishtirish uchun ishlatilgan.

Tizimli tahlil metodi — oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni shakllantirish, taqsimlash va nazorat qilish jarayonlarini yaxlit tizim sifatida o'rganishga imkon bergan.

Statistik tahlil metodi — O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi hamda Moliya vazirligi ma'lumotlari asosida moliyaviy ko'rsatkichlarni tahlil qilishda foydalanilgan.

Monografik tahlil — xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy asarlari, hisobotlari va normativ hujjatlarni o'rganish orqali nazariy bazani shakllantirish uchun qo'llanilgan.

Iqtisodiy-matematik modellash — moliyaviy resurslarni taqsimlashning formulali modellari va samaradorlik ko'rsatkichlarini hisoblashda ishlatilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasida davlat oliy ta'lim muassasalari (DOTM) moliyaviy resurslarining asosiy qismini davlat budjeti mablag'lari tashkil etadi. So'nggi yillardagi statistik ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, davlat grantlari ulushi umumiy moliyalashtirishning 40–55 foizini tashkil etadi, qolgan qismi esa shartnoma asosidagi ta'lim to'lovlari va nobudjet daromadlardan shakllanadi.

1-jadval.

O'zbekiston davlat OTMlarida moliyalashtirish tarkibi (2022–2024-yillar)¹

Moliyalashtirish manbai	2022 y. (%)	2023 y. (%)	2024 y. (%)
Davlat budjeti (grantlar)	48,2	45,7	43,1
Shartnoma to'lovlari	38,6	40,3	42,8
Budjetdan tashqari daromadlar	9,4	10,6	11,3
Tashqi grantlar va loyihalar	3,8	3,4	2,8

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, davlat budjeti ulushi yildan-yilga kamayib bormoqda, shartnoma to'lovlari va budjetdan tashqari daromadlar esa o'sish tendensiyasini ko'rsatmoqda. Bu holat muassasalarning moliyaviy mustaqilligini oshirish bo'yicha obyektiv ehtiyoj yuzaga kelayotganligini tasdiqlaydi.

Nodavlat oliy ta'lim muassasalari soni 2017-yildan beri sezilarli darajada oshdi. Hozirgi kunda ularning moliyaviy resurslari asosan ta'lim to'lovlaridan (60–75%), qo'shimcha xizmatlardan (10–15%) va investitsiya mablag'laridan (5–15%) shakllanmoqda [9].

Davlat oliy ta'lim muassasalarida taqsimlash mexanizmlari ko'p jihatdan yuqori turuvchi tashkilotlar tomonidan belgilangan normativ va qoidalar asosida amalga oshiriladi. Hozirgi kunda quyidagi asosiy taqsimlash modellari qo'llanilmoqda.

Normativ-formulali moliyalashtirish modeli. Bu modelda har bir talabaga to'g'ri keladigan o'rtacha xarajat normativiga asoslanib, muassasaga ajratiladigan umumiy mablag' miqdori hisoblanadi. Formula quyidagi ko'rinishda bo'ladi: $\text{ajratiladigan mablag'} = \text{talabalar soni} \times \text{normativ xarajat} \times \text{soha koeffitsiyenti}$. Soha koeffitsiyenti muhandislik, tibbiyot, pedagogika kabi yo'nalishlar uchun turlicha belgilanadi, chunki bu yo'nalishlardagi ta'lim xarajatlari bir-biridan sezilarli darajada farq qiladi.

Dasturli-maqсадli taqsimlash modeli. Bu modelda muayyan maqsad va natijalarga yo'naltirilgan dasturlar asosida mablag' ajratiladi. Jumladan, raqamlashtirish dasturi doirasida IT-infratuzilmani rivojlantirish, xalqaro akkreditatsiyani qo'lga kiritish yoki muayyan ilmiy laboratoriyalarni yaratish uchun maqsadli mablag' ajratilishi bunga misol bo'ladi.

Natijalarga asoslangan moliyalashtirish (Performance-Based Funding — PBF) modeli. Bu zamonaviy yondashuv bo'lib, muassasaning aniq ko'rsatkichlari, bitiruvchilarning bandlik darajasi, ilmiy nashrlar soni, xalqaro reytingdagi o'rni, patent va ixtirolar miqdori asosida qo'shimcha mablag' ajratiladi. Xorijiy mamlakatlarda keng tarqalgan ushbu model O'zbekistonda hali to'liq joriy etilmagan, ammo uni qo'llash bo'yicha dastlabki qadamlar qo'yilmoqda.

Ichki taqsimlash jarayonida davlat muassasalari odatda quyidagi xarajat moddalariga muvofiq mablag'larni yo'naltiradi: ish haqi va ijtimoiy to'lovlar (50–60%), ta'lim-uslubiy xarajatlar (10–15%), kommunal xizmatlar va binolarni saqlash (10–15%), ilmiy-tadqiqot faoliyati (5–10%), kapital xarajatlar (5–10%), ma'muriy boshqaruv (5%).

Nodavlat oliy ta'lim muassasalarida taqsimlash mexanizmlari ancha moslashuvchan va bozorga yo'naltirilgan xarakter kasb etadi. Bu muassasalarda moliyaviy resurslarni taqsimlash quyidagi tamoyillar asosida amalga oshiriladi.

Strategik budjetlashtirish. Boshqaruv kengashi va muassasa rahbariyati tomonidan belgilangan strategik maqsadlar asosida yillik budjet tuziladi. Bu budjetda har bir bo'linma va yo'nalish uchun alohida mablag' mo'ljallangan bo'ladi.

Xarajatlar markazlari (Cost Centers) bo'yicha boshqaruv. Har bir fakultet, kafedra yoki bo'linma mustaqil xarajat markazi sifatida qaraladi va ularga belgilangan budjet doirasida mustaqil qaror qabul qilish huquqi beriladi. Bu yondashuv moliyaviy mas'uliyatni pastki boshqaruv darajalariga tushiradi va samaradorlikni oshiradi.

Foyda-zarar tahlili asosida taqsimlash. Har bir ta'lim dasturi va xizmat turi bo'yicha daromad va xarajatlar muntazam tahlil qilinadi. Rentabelligi nisbatan past yo'nalishlar qayta ko'rib chiqiladi yoki takomillashtiriladi, yuqori natija berayotgan yo'nalishlar esa qo'shimcha mablag' bilan qo'llab-quvvatlanadi.

Davlat va nodavlat muassasalardagi moliyaviy taqsimlashni qiyosiy tahlil qiladigan bo'lsak, moliyaviy mustaqillik nuqtai nazaridan nodavlat muassasalar davlat muassasalariga nisbatan ancha yuqori darajadagi mustaqillikka ega. Davlat muassasalarida budjet mablag'larini sarflash belgilangan tartibda nazorat ostida bo'lib, xarajatlarning har bir moddasi oldindan belgilangan normativlar doirasida amalga oshirilishi shart. Nodavlat muassasalar esa mablag'larni o'z strategik maqsadlariga muvofiq erkin taqsimlash imkoniyatiga ega.

¹ Manba: muallif tomonidan OTM ma'lumotlari asosida tuzilgan

Moliyaviy xavf taqsimoti jihatidan davlat muassasalari budjet qisqarishidan himoyalangan, ammo shu bilan birga budjet mablag'lari yetarli bo'lmagan holatlarni o'z kuchlari bilan to'ldirishda muayyan cheklavlarga duch keladi. Nodavlat muassasalar esa bozor sharoitlariga ko'proq bog'liq bo'ladi — talabalar soni kamaysa yoki raqobat kuchaysa, moliyaviy barqarorlikka ta'sir etuvchi holatlar yuzaga kelishi mumkin.

Hisobot va shaffoflik nuqtai nazaridan davlat muassasalari Moliya vazirligi, Xazina va Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi oldida qat'iy hisobot berish majburiyatiga ega. Nodavlat muassasalar esa asosan ta'sischi va soliq organlari oldida hisobot beradi, ammo jamoatchilik oldidagi shaffoflik darajasi pastroq bo'lishi mumkin.

Innovatsion moliyalashtirish vositalaridan foydalanish imkoniyati jihatidan nodavlat muassasalar ancha erkin harakat qila oladi. Kredit olish, obligatsiyalar chiqarish, venchur investitsiyalar jalb qilish, endowment fondlar tashkil etish — bu vositalar nodavlat muassasalar uchun ochiq, davlat muassasalari uchun esa qonunchilik cheklavlari mavjud.

O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy boshqaruvni takomillashtirishni talab etuvchi bir qator masalalar mavjud:

- moliyaviy resurslarni taqsimlashda markazlashuv darajasining yuqoriligi. Fakultet va kafedra darajasida mustaqil moliyaviy qaror qabul qilish imkoniyatlari hali yetarli darajada keng emas. Bu holat moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish imkoniyatlarini cheklaydi;

- natijalarga asoslangan moliyalashtirish (PBF) modelining to'liq joriy etilmaganligi. Hozirgi kunda moliyalashtirish hajmi ko'proq talabalar soni va shtatlar ro'yxatiga asoslanadi, muassasa faoliyatining sifat ko'rsatkichlari esa yetarli darajada hisobga olinmaydi;

- endowment fondlar tizimining yetarli darajada shakllanmaganligi. Yetakchi xorijiy universitetlar (Harvard, MIT, Yale) o'z endowment fondlaridan yiliga milliardlab dollar daromad olib, ta'lim va tadqiqotlarga yo'naltiradi. O'zbekistonda bu mexanizm amaliyotda hali keng qo'llanilmagan;

- tashqi grantlar va xalqaro moliyalashtirish manbalarini jalb qilish salohiyatining yetarli darajada rivojlanmaganligi. Ko'plab muassasalar xalqaro loyihalarni amalga oshirish uchun zarur institutsional salohiyat va ma'muriy tajribaga ega emas;

- raqamli moliyaviy boshqaruv tizimlarining yetarli darajada joriy etilmaganligi. Moliyaviy ma'lumotlar ayrim muassasalarda hali ham qisman qog'oz asosida yuritiladi, bu esa tahlil va boshqaruv qarorlarini qabul qilish samaradorligini oshirish imkoniyatlarini cheklaydi.

Xorijiy davlatlar tajribasi ko'rsatadiki, moliyaviy boshqaruvni takomillashtirish uchun bir qator samarali yondashuvlar mavjud. Germaniyada universitetlar federal va yer budjetlaridan ikki darajali moliyalashtirish oladi va ilmiy natijalar bo'yicha qo'shimcha mablag' ajratiladi [10]. Janubiy Koreyada natijalarga asoslangan moliyalashtirish tizimi muvaffaqiyatli joriy etilib, universitetlarning xalqaro reyting ko'rsatkichlari sezilarli yaxshilandi [11]. Singapurda davlat universitetlari endowment fondlarini faol rivojlantirgan holda moliyaviy mustaqillikka erishdi [12].

2-jadval.

Xorijiy mamlakatlar OTMLarida moliyaviy boshqaruv modellarini qiyosiy tahlil²

Mamlakat	Asosiy model	Natijalarga asoslangan moliyalashtirishning ulushi	Xususiy sektor ishtiroki
AQSh	Aralash	20–30%	Faol
Germaniya	Davlat-formulali	15–25%	O'rtacha
Janubiy Koreya	Natijalarga asoslangan moliyalashtirish asosida	30–40%	Faol
Singapur	Gibrid	25–35%	Faol
O'zbekiston	Normativ	5% dan kam	Rivojlanish bosqichida

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot davomida O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni boshqarish tizimining nazariy asoslari, hozirgi holati va uni takomillashtirish yo'llari keng qamrovli tarzda o'rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali boshqarish masalasi mamlakatimiz ta'lim tizimining raqobatbardoshligi va barqaror rivojlanishi uchun hal qiluvchi ahamiyat kasb etmoqda.

² Manba: muallif tomonidan OECD va Jahon banki ma'lumotlari asosida tuzilgan

Tadqiqot natijalariga ko'ra, oliy ta'lim muassasalari ichida fakultet va kafedralar darajasida moliyaviy mustaqillikni bosqichma-bosqich kengaytirish, har bir bo'linmani o'z daromad va xarajatlarini mustaqil boshqaradigan "xarajatlar markazi"ga aylantirish maqsadga muvofiqdir. Shuningdek, natijalarga asoslangan moliyalashtirish (PBF) modelini joriy etish, ya'ni moliyalashtirish hajmini muassasa faoliyatining sifat ko'rsatkichlari — bitiruvchilarning bandligi, ilmiy nashrlar, xalqaro hamkorlik, patent va ixtirolar kabi omillar asosida belgilash universitetlarni samarali faoliyat yuritishga rag'batlantiradi.

Endowmentfondlarni rivojlantirish barcha turdagi oliy ta'lim muassasalari moliyaviy tizimini mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Bu borada xususiy va korporativ sektordan ta'lim muassasalariga yo'naltirilgan xayriya mablag'lari uchun soliq imtiyozlarini joriy etish hamda endowment fondlarning huquqiy bazasini mustahkamlash zarur. Bundan tashqari, barcha oliy ta'lim muassasalarida yagona raqamli moliyaviy boshqaruv platformasini (ERP tizimini) joriy etish moliyaviy hisobotlar shaffofligini oshiradi va boshqaruv qarorlari qabul qilish samaradorligini yaxshilaydi. Xalqaro grantlar va davlat-xususiy sheriklik mexanizmlaridan keng foydalanish, shu jumladan, oliy ta'lim muassasalarida xalqaro loyiha menejmenti bo'yicha maxsus bo'linmalar tashkil etish ham istiqbolli yo'nalishlardan biri sifatida baholanadi.

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy boshqaruvni takomillashtirish masalasi bugungi kunda O'zbekiston ta'lim tizimi oldida turgan muhim ilmiy-amaliy vazifalardan biri hisoblanadi. Ushbu tadqiqotda taklif etilgan yondashuvlar va tavsiyalar amaliyotga izchil joriy etilsa, yaqin yillarda mamlakatimizdagi universitetlar nafaqat milliy, balki mintaqaviy va xalqaro miqyosda ham raqobatbardosh ta'lim va ilmiy tadqiqot markazlariga aylanishi uchun zarur moliyaviy shart-sharoitlar yaratiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Johnstone D.B. The Economics and Politics of Cost Sharing in Higher Education: Comparative Perspectives // *Economics of Education Review*. – 2004. – Vol. 23, No. 4. – P. 403–410.
2. Massy W.F. Resource Allocation in Higher Education. – Ann Arbor: University of Michigan Press, 1996.
3. Slaughter S., Rhoades G. Academic Capitalism and the New Economy: Markets, State, and Higher Education. – Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2004. – 370 p.
4. Финансовый менеджмент в образовательных учреждениях: учебник / под ред. О.С. Белокрыловой, В.П. Кузнецовой. – Ростов-на-Дону: Изд-во Фонда «Содействие – XXI век», 2020. – 238 с.
5. Модели финансирования вузов: анализ и оценка / под ред. С.А. Белякова. – М.: Институт экономики переходного периода, 2005. – 282 с.
6. Shodiyev A. Davlat-xususiy sheriklik asosida infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish tartibi // *Green Economy and Development*. – 2026. – Vol. 4, No. 2. DOI: 10.5281/zenodo.20823692.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Davlat oliy ta'lim muassasalariga moliyaviy mustaqillik berish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. 2021-yil 24-dekabr, PQ-61-son. – Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. <https://lex.uz/uz/docs/-5793251>
8. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Moliyaviy mustaqillik berilgan davlat oliy ta'lim muassasalarida davlat buyurtmasi (davlat granti) asosida kadrlar tayyorlash uchun O'zbekiston Respublikasi Davlat budjetidan moliyalashtirish tartibini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori. 2022-yil 1-avgust, 419-son. – Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi. <https://lex.uz/uz/docs/-6137567>
9. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Higher Education in the Republic of Uzbekistan. – Tashkent, 2025. – 28 May.
10. Teichler U. Recent Changes of Financing Higher Education in Germany and Their Intended and Unintended Consequences // *International Journal of Educational Development*. – 2018. – Vol. 58. – P. 37–46. DOI: 10.1016/j.ijedudev.2016.10.008.
11. Yi P., Kwak J., Kim J. The Impact of Performance Funding on Institutional Performance over Time: Evidence from South Korean Universities // *Asia Pacific Education Review*. – 2015. – Vol. 16, No. 4. – P. 501–515. DOI: 10.1007/s12564-015-9401-x.
12. Ministry of Education Singapore. University Endowment Funds: Parliamentary Reply. – Singapore, 15 January 2019.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4 (2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>